

Меѓународен сметководствен стандард 29

Финансиско известување во хиперинфлаторни економии

Делокруг

- 1 Овој Стандард треба да се применува на финансиските извештаи, вклучувајќи ги и консолидираните финансиски извештаи, на ентитетот чијашто функционална валута е валута на хиперинфлаторна економија.
- 2 Во хиперинфлаторна економија, нема да биде корисно известувањето за оперативните резултати и финансиската состојба во локална валута без нивно повторно прикажување. Парите ја губат куповната моќ до тој степен што споредувањето на износите на трансакции и други настани кои се случиле во различни временски периоди, дури и во рамките на ист сметководствен период, може да наведува на погрешен заклучок.
- 3 Овој Стандард не воспоставува некоја апсолутна стапка според која се претпоставува дека ќе расте хиперинфлацијата. Тоа е прашање на расудување тогаш кога ќе стане неопходно финансиските извештаи повторно да се прикажат во согласност со овој Стандард. На хиперинфлацијата укажуваат карактеристики на економското окружување во земјата, кои ги вклучуваат, но не се ограничуваат само на, следните карактеристики:
 - (а) Општата популација претпочита да го чува своето богатство во немонетарни средства или во релативно стабилна странска валута. Износите во локална валута, кои се чуваат, се вложуваат веднаш за да се одржи нивната куповна моќ.
 - (б) Општата популација не ги проценува монетарните износи во локална валута, туку ги става во однос на релативно стабилна странска валута. Цените може да бидат изразени во таа валута.
 - (в) Продажбите и набавките на одложено плаќање се извршуваат по цени кои треба да ја надоместат очекуваната загуба на куповната моќ во текот на периодот на одлагање на плаќањето, дури и кога тој период е краток.
 - (г) Каматните стапки, платите и цените се поврзани со индексот на цени.
 - (д) Кумулативната стапка на инфлација во текот на три години е приближно, или надминува 100%.
- 4 Се претпочита сите ентитети кои известуваат во валута на иста хиперинфлаторна економија да го применуваат овој Стандард почнувајќи од ист датум. Сепак, овој Стандард се применува на финансиски извештаи на било кој ентитет од почетокот на периодот на известување во кој тој го идентификувал постоењето на хиперинфлација во земјата во чијашто валута тој ентитет известува.

Повторно прикажување на финансиските извештаи

- 5 Цените се менуваат во текот на времето како резултат на разни специфични или општи политички, економски и социјални сили. Специфичните сили како што се на пример промените во понудата и побарувачката и технолошките промени, можат да предизвикаат поединечните цени значајно да се зголемат или намалат независно една од друга. Покрај тоа, општите сили може да резултираат во промени на општото ниво на цените и поради тоа и на општата куповна моќ на парите.
- 6 Ентитетите коишто подготвуваат финансиски извештаи врз основа на историска набавна вредност во сметководството го прават тоа без да водат сметка за промените на општото ниво на цените или зголемувањата на специфичните цени на признатите средства или обврски. Исклучоци од ова се оние средства и обврски за кои од ентитетот се бара, или може да избере, да ги вреднува според објективна вредност. На пример, недвижностите, постројките и опремата може да бидат ревалоризирани до нивната објективна вредност, а биолошките средства потребно е да се евидентираат според нивната објективна

* Како дел од *Подобрувањата на МСФИ* објавени во мај 2008 година, Одборот ги измени термините користени во МСС 29 со цел да бидат конзистентни со другите МСФИ и тоа како што следи: (а) “пазарна вредност” беше сменет во ‘објективна вредност’, и (б) ‘резултати од работењето’ и ‘нето добивка’ беа сменети во ‘добивка или загуба’.

вредност. Сепак, некои ентитети ги презентираат финансиските извештаи со примена на пристапот на тековен трошок којшто ги одразува ефектите од промените на специфичните цени на средствата коишто се чуваат.

- 7 Во хиперинфлаторна економија, финансиските извештаи, било да се засноваат на пристапот на историска набавна вредност или на пристапот на тековен трошок, се корисни само ако тие се изразени во тековна мерна единица на крајот на периодот на известување. Како резултат на тоа, овој Стандард се применува на финансиски извештаи на ентитети кои известуваат во валута на хиперинфлаторна економија. Не е дозволено презентирање на информациите кои се бараат со овој Стандард како дополнување на финансиски извештаи кои не се повторно прикажани. Покрај тоа, не се препорачува одделно презентирање на финансиските извештаи пред повторно прикажување.
- 8 **Финансиските извештаи на ентитетот чијашто функционална валута е валута на хиперинфлаторна економија, било да се засноваат на пристапот на историска набавна вредност или на пристапот на тековен трошок, треба да бидат изразени во тековна мерна единица на крајот на периодот на известување. Коресподентните износи за претходниот период кои се бараат според МСС 1 Презентирање на финансиските извештаи (ревизиран во 2007 година) и било какви информации во врска со претходните периоди треба исто така да бидат изразени во тековната мерна единица на крајот на периодот на известување. За целите на презентирањето на компаративните износи во друга презентациона валута, се применуваат точките 42(б) и 43 од МСС 21 Ефекти од промени на девизни курсеви.**
- 9 Добивката или загубата од нето монетарната состојба треба да биде вклучена во резултатот за периодот и да биде посебно обелоденета.
- 10 Повторното прикажување на финансиските извештаи во согласност со овој Стандард бара примена на извесни процедури и расудувања. Конзистентна примена на овие процедури и расудувања од период во период е позначајна отколку прецизната точност на добиените износи во повторно прикажаните финансиски извештаи.

Финансиски извештаи според историска набавна вредност

Извештај за финансиската состојба

- 11 Износите во извештајот за финансиската состојба кои сèуште не се изразени во тековна мерна единица на крајот на периодот на известување, повторно се прикажуваат со примена на општиот индекс на цени.
- 12 Монетарните ставки не се прикажуваат повторно бидејќи тие веќе се изразени во тековни монетарни единици на крајот на периодот на известување. Монетарните ставки се пари кои се чуваат и ставки кои треба да се примат или платат со пари.
- 13 Средства и обврските поврзани со договор за промени на цените, како што се индексно поврзаните обврзници и заеми, се корегирани во согласност со договорот со цел да се утврди неплатениот износ на крајот на периодот на известување. Овие ставки се евидентираат со овој корегирани износ во повторно прикажаниот извештај за финансиската состојба.
- 14 Сите останати средства и обврски се немонетарни. Некои немонетарни ставки се евидентираат според тековните износи на крајот на периодот на известување, како што е нето реализационата вредност и објективната вредност, така што тие не се прикажуваат повторно. Сите останати немонетарни средства и обврски повторно се прикажуваат.
- 15 Повеќето немонетарни ставки се водат според набавна вредност или според набавна вредност намалена за амортизацијата. На тој начин тие се изразени според тековни износи на датумот на нивно стекнување. Повторно прикажаната набавна вредност, или набавна вредност намалена за депрецијацијата, на секоја ставка се утврдува со примена на промената на општиот индекс на цени, од датумот на набавка до крајот на периодот на известување, на историската набавна вредност и акумулираната амортизација. На пример, недвижностите, постројките и опремата, залихите на сировини и трговски стоки, гудвилот, патентите, трговските марки и сличните средства повторно се прикажуваат почнувајќи од датумот на нивна набавка. Залихите на недовршеното производство и готовите производи повторно се прикажуваат почнувајќи од датумите на кои настанале трошоците за набавка и конверзија.
- 16 Детална евиденција на датумите на набавка на ставките на недвижности, постројки и опрема можеби не постои ниту пак е можна нивна проценка. Во такви ретки случаи, може да биде неопходно, во првиот период на примена на овој Стандард, да се користи независна професионална проценка на вредноста на овие ставки како основа за повторно прикажување.
- 17 Општиот индекс на цени можеби нема да биде расположив за периодите за коишто е потребно повторно прикажување на недвижностите, постројките и опремата во согласност со овој Стандард. Во овие

околноста, можеби ќе биде потребно да се користи проценка заснована, на пример, на движењата на девизниот курс на функционалната валута во однос на некоја релативно стабилна странска валута.

- 18 Некои немонетарни ставки се евидентираат според тековни износи на датуми, кои не се датумите на набавка или на извештајот на финансиската состојба, како на пример недвижностите, постројките и опремата кои биле ревалоризирани на некој претходен датум. Во такви случаи, сметководствените износи повторно се прикажуваат од датумот на ревалоризација.
- 19 Повторно прикажаниот износ на немонетарна ставка се намалува, во согласност со соодветен МСФИ, кога тој го надминува износот кој може да се надомести. На пример, повторно прикажаните износи на недвижности, постројки и опрема, гудвил, патенти и трговски марки се намалуваат до нивниот надоместлив износ, а повторно прикажаните износи на залихите се намалуваат до нивната нето реализациона вредност.
- 20 Ентитетот во којшто се вложува и којшто се евидентира според методот на главнина, може да известува во валута на хиперинфлаторна економија. Извештајот за финансиската состојба и извештајот за сеопфатна добивка на тој ентитет повторно се прикажани во согласност со овој Стандард со цел да се пресмета уделот на вложувачот во неговите нето средства и добивката или загубата. Доколку повторно прикажаните финансиски извештаи на ентитетот во којшто се вложува се искажани во странска валута тие се преведуваат по заклучен курс.
- 21 Влијанието на инфлацијата вообичаено се признава кај трошоците за позајмување. Не е соодветно истовремено повторно да се прикажат капиталните издатоци финансирани од позајмици и да се капитализира делот од трошоците за позајмување со кој се надоместува инфлацијата во текот на истиот период. Овој дел од трошоците за позајмување се признава како расход во периодот во кој тие настанале.
- 22 Ентитетот може да стекне средства според договор кој му дозволува да го одложи плаќањето без притоа да настане експлицитен трошок за камата. Онаму каде што е невозможно да се припише камата, таквите средства повторно се прикажуваат од датумот на плаќањето, а не од датумот на набавка.
- 23 [Избришана]
- 24 На почетокот на првиот период на примена на овој Стандард, компонентите на сопственичкиот капитал, освен акумулираната добивка и ревалоризациониот вишок, повторно се прикажуваат со примена на општиот индекс на цени од датумите кога компонентите биле уплатени или произлезени на друг начин. Било каков ревалоризационен вишок кој произлегува од претходните периоди се елиминира. Повторно прикажаната акумулирана добивка е изведена од сите останати износи во повторно прикажаниот извештај за финансиската состојба.
- 25 На крајот на првиот период и во последователните периоди, сите компоненти на сопственичкиот капитал повторно се прикажуваат со примена на општиот индекс на цени од почетокот на периодот или од датумот на зголемувањето на капиталот, доколку е подоцна. Движењата на сопственичкиот капитал за периодот се обелоденуваат во согласност со MCC 1.

Извештај за сеопфатна добивка

- 26 Овој Стандард бара сите ставки во извештајот за сеопфатна добивка да бидат изразени во тековна мерна единица на крајот на периодот на известување. Според тоа, сите износи треба да бидат повторно прикажани со примена на промената на општиот индекс на цени од датумите кога приходните и расходните ставки биле првично евидентирани во финансиските извештаи.

Добивка или загуба од нето монетарната состојба

- 27 Во период на инфлација, ентитетот чијшто монетарни средства ги надминуваат монетарните обврски, ја губи куповната моќ додека пак ентитетот чијшто монетарни обврски ги надминуваат монетарните средства добива куповна моќ до степенот до кој средствата и обврските не се поврзани со нивото на цени. Оваа добивка или загуба на нето монетарната состојба може да произлезе како разлика од повторното прикажување на немонетарните средства, сопственичкиот капитал и ставките на извештајот за сеопфатна добивка и корекциите на индексно поврзаните средства и обврски. Добивката или загубата може да се процени применувајќи ја промената на општиот индекс на цени на пондерираниот просек на разликата помеѓу монетарните средства и монетарните обврски за периодот.
- 28 Добивката или загубата на нето монетарната состојба се вклучува во добивката или загубата за периодот. Корекцијата на оние средства и обврски коишто се поврзани со договор за промените на цените настанати во согласност со точката 13 се пребива со добивката или загубата од нето монетарната состојба. Другите приходни и расходни ставки, како што се приходот и расходот од камата, и курсните разлики кои произлегуваат од вложени или позајмени финансиски средства, исто така се поврзани со

нето монетарната состојба. Иако таквите ставки се обелоденуваат одделно, би можело да биде корисно доколку тие се презентирани заедно со добивката или загубата од нето монетарната состојба во извештајот за сеопфатна добивка.

Финансиски извештаи според тековен трошок

Извештај за финансиската состојба

- 29 Ставките изразени според тековен трошок не се прикажуваат повторно бидејќи тие веќе се изразени во тековна мерна единица на крајот на периодот на известување. Другите ставки во извештајот за финансиска состојба повторно се прикажуваат во согласност со точките од 11 до 25.

Извештај за сеопфатна добивка

- 30 Извештајот за сеопфатна добивка подготвен според тековен трошок, пред негово повторно прикажување, главно известува за тековниот трошок во моментот во кој се случиле основните трансакции и настани. Трошоците за продадени производи и амортизацијата се евидентирани според тековните трошоци во моментот на настанување на трошокот, приходите и другите расходи се евидентирани според нивните монетарни износи во моментот кога тие настанале. Поради тоа, сите износи треба да бидат повторно прикажани во тековна мерна единица на крајот од периодот на известување користејќи го општиот индекс на цени.

Добивка или загуба од нето монетарната состојба

- 31 Добивката или загубата од нето монетарната состојба се евидентира во согласност со точките 27 и 28.

Даноци

- 32 Од повторното прикажување на финансиските извештаи во согласност со овој Стандард може да произлезат разлики помеѓу сметководствената вредност на индивидуалните средства и обврски во извештајот за финансиска состојба и нивната даночна основа. Овие разлики се евидентираат во согласност со MCC 12 *Даноци на добивка*.

Извештај за парични текови

- 33 Овој Стандард бара сите ставки во извештајот за парични текови да бидат изразени во тековна мерна единица на крајот на периодот на известување.

Компаративни износи

- 34 Компаративните износи за претходниот период на известување, било да се засновани на пристапот на набавна вредност или на пристапот на тековен трошок, повторно се прикажуваат со примена на општиот индекс на цени, така што компаративните финансиски извештаи се изразени во тековна мерна единица на крајот на периодот на известување. Информациите кои се обелоденуваат во врска со претходните периоди, исто така се изразуваат во тековната мерна единица на крајот на периодот на известување. За целите на презентирање на компаративните износи во различна презентациона валута се применуваат точките 42 (б) и 43 од MCC 21.

Консолидирани финансиски извештаи

- 35 Матичниот ентитет кој известува во валута на хиперинфлаторна економија може да има подружници кои исто така известуваат во валути на хиперинфлаторни економии. Финансиските извештаи на секоја таква подружница треба да бидат повторно прикажани со примена на општиот индекс на цени на земјата во чијашто валута известува, пред тие да бидат вклучени во консолидираните финансиски извештаи на матичниот ентитет. Доколку таквата подружница е странска подружница, нејзините повторно прикажани финансиски извештаи треба да бидат преведени според заклучниот курс. Финансиските извештаи на подружниците кои не известуваат во валути на хиперинфлаторни економии се третираат во согласност со MCC 21.

- 36 Доколку финансиските извештаи со различни датуми на известување се консолидирани, сите ставки, било монетарни или немонетарни, треба да бидат повторно прикажани во тековна мерна единица на датумот на кој се составени консолидираните финансиски извештаи.

Избор и употреба на општиот индекс на цени

- 37 Повторното прикажување на финансиските извештаи во согласност со овој Стандард бара користење на општ индекс на цени кој ќе ги одразува промените во општата куповна моќ. Се препорачува сите ентитети кои известуваат во валутата на една иста економија да користат ист индекс.

Економии кои престануваат да бидат хиперинфлаторни

- 38 Кога економијата престанува да биде хиперинфлаторна и ентитетот престанува да подготвува и презентира финансиски извештаи во согласност со овој Стандард, тоа треба да ги земе износите изразени во тековна мерна единица на крајот на претходниот период на известување како основа за сметководствените вредности во неговите последователни финансиски извештаи.

Обелоденувања

- 39 Потребно е да се направат следните обелоденувања:
- (a) Фактот дека финансиските извештаи и соодветните компаративни износи за претходните периоди биле повторно прикажани за промените во општата куповна моќ на функционалната валута и, како резултат на тоа, тие се искажани во тековна мерна единица на крајот на периодот на известување.
 - (b) Дали финансиските извештаи се засноваат на пристапот на историска набавна вредност или на пристапот на тековен трошок.
 - (c) Идентитетот и нивото на индексот на цени на крајот на периодот на известување како и движењето на индексот на цени во тековниот и претходните периоди на известување.
- 40 Обелоденувањата кои се бараат според овој Стандард се потребни за да се разјаснат основите врз основа на кои се утврдуваат ефектите од инфлацијата во финансиските извештаи. Тие, исто така, се наменети за да обезбедат други информации кои се неопходни за да се разберат тие основи и резултирачки износи.

Датум на стапување на сила

- 41 Овој Стандард стапува на сила за финансиските извештаи кои ги опфаќаат периодите кои почнуваат на или после 1 јануари 1990 година.